

AKADEEMILISE ÕPETAMISE MAPP

Järgnevalt on koondatud ülevaade akadeemilise õpetamise mapist, selle võimalikust ülesehitusest ning struktuurist.

Akadeemilise õpetamise mapp või ka õpetamismapp (*teaching portfolio*) koosneb õppejõu õpetamise ja üliõpilaste õppimise kohta käivatest materjalidest, mille eesmärk on

- koguda isiklikke andmeid oma õpetamise kohta,
- reflekteerida ja analüüsida enda õpetamise lähtekohti ja praktikat,
- sõnastada enda tugevused ja arengukohad,
- planeerida õppejõu töös professionaalset arengut (Biggs, Tang, 2007, lk 278).

Akadeemilise õpetamise mapp võimaldab õppejõul dokumenteerida õpetamise saavutusi, mõtestada õpetamise kogemust ja selle arengut, esitades selleks tõendusmaterjale (Krause, 2008). Akadeemilise õpetamise mapp sisaldab tõestusmaterjali teaduspõhisest õpetamisest. Õpetamise ja õppimise valdkonnas on vähemalt kaks liiki akadeemilist tegevust:

- õppejõud toetuvad oma õppetegevuses nii kaasaegsetele üldistele õpetamis- ja õppimiskäsitustele kui ka oma valdkonna didaktikale - näiteks loodus-, politoloogia-, kunsti-, õigus-, keeleteadused jne.;
- õppejõud uurivad ja arendavad oma õpetamist, avaldades tulemusi eelretsenseeritavates väljaannetes. (Loe ka Kilp, 2017)

Nii teistes Euroopa ülikoolides kui ka TLÜ uue karjäärimudeli kohaselt oodatakse kõikidelt õppejõududelt õpetamisalaste valikute mõtestamist ja põhjendamist ning panustamist õpetamisteaduse arengusse. Järgnevalt tutvustatakse kahte võimalust akadeemilise õpetamise mapi koostamiseks, mida on võimalik võtta aluseks kokku pannes ja mõtestades oma õppejõu tegevust, mh atesteerimiseks.

AKADEEMILISE ÕPETAMISE MAPP

Akadeemilise õpetamise mapp võib kajastada järgmisi osi

1. Õppejõu enda kogutud materjalid

- Isikliku õpetamise lähtekohad, mis on aluseks õpetamisele ülikoolis
- Kvalifikatsiooni ja õpetamiskogemust kajastavad materjalid, mis toetavad senist õppejõu tegevust jt õpetamisega seotud ülesandeid
- Saavutused õpetamise tegevuses, nt uuendused õpetamisel, õppematerjalid ja õppeülesanded, õppekava arendamine, juhendamine bakalaureuse-, magistri- ja doktoriõppes.
- Professionaalne areng õppejõuna: kõrgkoolididaktika alastel koolitustel, seminaridel ja arendustegevuses osalemine, õpetamistegevuse uurimine, õppetööga seotud publikatsioonid, ettepanekud õppetöö parandamiseks akadeemilise suuna, instituudi või ülikooli tasandil, õppejõuna saadud tunnustused – nt auhinnad õpetamis- ja juhendamistegevuse eest, konverentside ettekanded jms.
- Administratiivülesanded, mis aitavad õpetamist ja õppimist edendada laiemalt, nt õppekava juhi/kuraatori ülesanded, töö õppe arendamise seotud komisjonides (näiteks ainedidaktikute töörühm, ELU nõukogu, kõrgkoolididaktika alaste kursuste/arenduspäevade väljatöötamine, akadeemiline nõustamine, mh mentorlus jms), õppekolleegiumi töös osalemine, õppekavaga seotud komisjonides panustamine, arendusrühmades osalemine jne.

2. Kolleegidelt, tudengitelt ja teistelt koostööpartneritelt (ELU õppejõud, praktika juhendajad, vilistlased, tööandjad, sidusrühmade esindajad) saadud materjalid

- Kollegiaalse tagasiside käigus saadud materjalid
- Kolleegide hinnangud ja seisukohad ainekursuse materjalide ja/või sisu kohta
- Üliõpilaste hinnangud ja tagasiside
- Koostööpartnerite hinnangud ja ettepanekud

3. Avalikkusele suunatud tegevus

- Artiklid ülikooliharidusega ja enda valdkonnaga seotud teemadel
- Esinemine raadio- ja telesaadetes
- Osalemine töögruppides, foorumites, mõttekodades (strateegiate väljatöötamine, kutse arendamine, vms) ühiskonnas valdkonna teemade arutelude tõstatajate ja hoidjatena

Loe ka Biggs ja Tang (2008, lk 179).

AKADEEMILISE ÕPETAMISE MAPP

esitab järgmise struktuuri, kuidas süsteemselt dokumenteerida enda õpetamise tulemusi

1. Sõnasta enda õpetamise põhimõtted

- Esitatud põhiseisukohad ülikooli õppejõuna sisaldavad õpetamist erinevates kontekstides nt juhendamises, täienduskoolituses, konsulteerides, mentorluses, nõustamises.

2. Salvesta ja jäädvusta oma õpetamiskogemust, nt kursuse aineprogrammid, õppekava ja/või -ainete arendus; kursuste kokkuvõtted.

- Salvesta jäädvusta enda õpetamisteemad ja õppematerjalid
- Lisa tudengite arv, õpetamisviisid, kasutatud ressursid, tudengite kodutööd ja valmistatud materjalid
- Kogu süstemaatiliselt tudengite tagasisidet ja hinnanguid ning ka see, kuidas neile reageerisid.
- Jäädvusta hindamisest enda tegevuse arendamiseks, registreeri, mida tegid paranduste sisseviimiseks
- Hinda, kuidas Sul õnnestus saavutada õpieesmärke ning täita õppekava sisu. Millal ja kuidas revideerid kava sisu ja õpieesmärke? Millised on Sinu ressursid kava arendamiseks?

3. Kirjelda, kuidas toetad üliõpilaste õppimist?

- Reflekteeri, kui kättesaadav olid tudengitele ja millised olid strateegiaid tudengitega kontakteerumiseks.
- Demonstreeri õpetamise- ja juhendamise strateegiaid, mida kasutad tudengite õppimise ja arengu toetamiseks.
- Koonda materjalid, kus tudengid väljendavad seda, kuidas oled toetanud nende õppimist.
- Demonstreeri enda strateegiaid, mida kasutad individuaalselt tudengitega või tudengite grupiga töötamiseks, k.a. rahvusvaheliste tudengite, erivajadustega või erineva kultuurilise taustaga tudengitega
- Demonstreeri, kuidas küsid tudengitelt tagasisidet. Selgita, millal ja kuidas küsid tudengitelt tagasisidet ning milline on selle mõju Sinu õpetamisele ja üliõpilaste õppimisele?

4. Esita tõendusmaterjali eriala arendamise kohta

- Esita teaduspõhised tõendusmaterjalid enda eriala õpetamisteaduste kohta. See võib sisaldada Sinu uuringut õpetamise kohta, mis võib olla sisendiks ka õppekava arenduseks.

- Dokumenteeri enda

professionaalset arengut, k.a lõpetatud kursused, osaletud konverentsid, IT-alane täiendõpe jne

- Kirjelda, miks ja kuidas kasutad tehnoloogiat õpetamises. Millist mõju avaldab tehnoloogia kasutamine Sinu valdkonna õpetamises, kuidas see mõjutab õppijate hoiakuid, õpitulemusi. Kas kolleegid on tagasisidestanud Sinu tehnoloogiakasutust? Mis on nende seisukoht?
- Pane kirja enda konverentsi ettekanded ja uuringud, mis on seotud akadeemilise õpetamisega. Lisa tagasiside ning retsensioonid.
- Kõik autasud, tänukirjad, mis oled hea õpetamise eest saanud või kui Sind on kutsutud esinema
- Lisa kõik hinnangud ja kommentaarid, mida oled saanud enda õpetamise, uurimise vms kohta, kolleegide vaatlused, k.a enesehinnangud

5. Too välja kõik uuendused, mida oled enda valdkonnas õpetamise arendamiseks teinud

- Dokumenteeri enda sisseviidud uuendusi või kirjelda enda granti, mille oled enda õpetamise uurimiseks saanud
- Dokumenteeri edukad kandideerimised erinevatesse fondidesse, mis on seotud tudengite õppimisega Sinu distsipliinis
- Kirjelda, kuidas leiad õpetamisega seotud materjale enda valdkonnas
- Kirjelda strateegiaid, kuidas tudengid on saanud kasu sellest, et oled arendanud enda õpetamisoskusi
- Kirjelda, kuidas olete muutnud õppekava vastavalt tehtud uurimistööle õpetamisvaldkonnas
- Selgita, kuidas olete kasutanud rahvusvahelisi häid kogemusi nt e-õppes

6. Esita näiteid enda aktiivsest rollist õpetamisel ja õpetamisel eestvedajana

- Esita tõestusmaterjale, kui oled loonud kõrgkoolididaktikaalast õppekirjandust, valmistanud õppematerjale. Kui mitu ülikooli seda kasutab? Kas sellel on ka rahvusvahelist levikut?
- Dokumenteeri, kuidas mõjutad enda õppekava ja laiemalt instituudi arengut? Millist muutust oled toetanud ja kuidas?
- Dokumenteeri näiteid, kus oled olnud projektide, uute kavade, lähenemiste käivitaja, arendaja, mis on mõjutanud Sinu instituudi õpikultuuri
- Dokumenteeri juhendamiste sisu.

Loe ka Kerry-Lee Krause (2013)

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

TALLINNA ÜLIKOOL

Kirjandus

Biggs, J.; Tang, C. (2007). *Õppimist väärtustav õpetamine ülikoolis*. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus

Kilp, A. (2017). Akadeemiline õpetamine. *Sõjateadlane (Estonian Journal of Military Studies)*,

Volume 4, pp. 9-34. Vaadatud

<https://www.ksk.edu.ee/teadus-ja-arendustegevus/publikatsioonid/sojateadlane-estonian-journal-of-military-studies/sojateadlane-4/>

Krause, K-L. (2013). A quality approach to university teaching. - *University Teaching in Focus. A Learning-Centered Approach*.

Materjali koostanud Katrin Karu ja Katrin Aava